

Etxeko señoarak

AURKARIAK AKABATUZ edo uxatuz landareari laguntzen diogu, baina lan horretan bera ere ez da hankamotz. Pozoia, kiratsa... edozein estrategia on du bere burua babesteko. Sortzez bere ohiko ekosistema naturalean irauteko ditu jukutria horiek.

Landare asko ekarriz, eramanez, salduz, hibridatuz, txertatuz eta abarren abarrez ekosistema berri arrotzetan jarri dugu. Guk. Arrotzeneako etxeetara ekarri ditugu eta zentzu on guztiarekin, badaezpada, bere amarruzko

pozoi eta antzekoak ez dituzte bidean galdu... Berezko etxe duten ekosisteman ezagutzen dituzte, guk ez bezala. Ez guk, ez geurek.

Kanpotik ekarritako landareak asmatutako babesak penatzen duenik bada geure ekosisteman. Gero eta ugariagoak diren maskotak, adibidez. Antzeko tratua ematen diegu landareei zein animaliei. Bere artekoa, ordea, nolakoa ote? Katua, txakurra, hudoa, muskerra, hamsterra, papagaia, untxia, dortoka, kameleioia edo dena delako

adiskidea moldatzen al da etxeko landaretzarekin?

Labezomorroa baino itsusia-goa, muturra aita santuarenaren pareko zatarra duen katua badu ezagun batek. Geureak ez bezala, etxe barruan señoara bat bailitzan ibiltzen da hura, aurrera eta atzera, pasieran. Eta, ez du bada koi-taduak ez dakit non irakurri bere etxeko señoari kalte egin diezaiokeen landare baten berri... Eta etxean duela...

Eguberrietan txoro-txoro erabiltzen dugun pazko lorea edo poinsettia (*Euphorbia pulcherrima*) aitatu dit. Baietz, barrunbehetako mina eragin diezaiokeela. Eta nik, lasaitu beharrean itolarritu egin dut; bere etxekoandrea hil dezaketten landareen zerrenda azaltzeari ekin diot.

Ekialdeko zitoria edo azuzena (*Lilium longiflorum*) da bat. Bihotzari eragiten dioten glukosidoak ditu: hasieran gorakoa eta beherakoa ekarriko dizkio, ondoren gogogabetua eta lozorro batean bezala geratuko da, gero giltzurrunen porrota eta bihotzarena datoz.

Etxean dituen landareak ikustera joateko tratua egin dugu, hamaiketako baten truke. Landareak direnak direla, epaia aurreratu diot: bat bera ere ez kendu. Inor haitzea hartzera bidaltzez gero, señoara kalera! ■

PAULSWANSEN-CC BY ND

Pazko lorea edo poinsettia (*Euphorbia pulcherrima*).

Irakurleak galdezka

Kaixo Jakoba! Etxe ondoan dugun lur zatitxoan, ondoko soroan jaio zen intxaurrondoa aldatu nuen, orain dela hiru bat urte. Toki desegokian jarri nuen, eta gainera beldur naiz ez ote den asko haziko eta arazoak emango. Jadanik bi metro eta erdi garai da. Kentzekotan nago, baina esango zenidake zein den neguko unerik egokiena, beste toki batean ongi sustraitu dadin?

Mikel Haranburu (Aitzoain)

Kaixo Mikel. Intxaurrondoa ahal den txikiena denean aldatzea komeni da. Sustrai nagusia hausteko aukera asko baita gero. Batzuek alea arbola nahi duten tokian bertan eriten dute... Beraz lehenbailehen aldatu. Negu-neguan eta ilbeheran, aurtengoan urtarrilaren

23tik otsailaren 5era, edo otsailaren 19ko bazkalondotik martxoaren 4a artean.

Ahalik eta sustrai gehienekin atera. Lur harroa, harritsua eskertuko du. Itsasterakoan eta lehen urteko sasoi lehorretan ura erruz eman. ■